

Tvorba učebních celků v EVVO

- ✓ Při volbě tématu učebního celku je důležité uvědomit si **návaznost** na cíle ŠVP, tak aby byl jeho logickou součástí.
- ✓ Musí obsahovat **téma, výchovně vzdělávací cíl, dílčí cíle (záměry), očekávané výstupy (předpokládané výsledky), vzdělávací nabídku (souhrn praktických i intelektových činností a příležitosti)**.
- ✓ **Formulace výstupů.** Výstupy jsou formulovány z pohledu dítěte, např. samostatně pečuje, orientuje se, vypracuje, pozoruje, účastní se atd. Výstupy jsou konkrétní, srozumitelné, měřitelné, ověřitelné, dosažitelné v daném čase.
- ✓ Má jasně stanovený **logický model**, podle kterého jej lze bez problému kdykoliv realizovat. Je nutné uvědomit si, co je třeba zahrnout do přípravné fáze, jak postupovat při vlastní realizaci a následném vyhodnocení.
- ✓ Postupy, metody a formy práce (prostředky), použité při realizaci, odpovídají **modelu aktivního učení** a jsou respektovány základní principy dobrého učení (lze využít metody aktivního učení Evokace – Uvědomění - Reflexe)
- ✓ Při zpracování mějte neustále na paměti, že text by měl být srozumitelný, s jasně uvedeným cílem, proč by měl být TC realizován a v čem spočívá jeho užitečnost. Popis by měl být proveden tak, aby jej mohl využít kdykoliv i jiný učitel.

Doporučený POSTUP přípravy pedagoga:

1. PŘÍPRAVA

- ✓ Formulace výchovně vzdělávacího cíle (*co budeme u dětí podporovat*)
- ✓ Motivace – příběh, dramatizace, demonstrace pomůcky či nástroje, exkurze do přírody, návštěva muzea, provozu apod.
- ✓ Vzdělávací nabídka – soubor aktivit, správná volba metod a forem práce (*jaké činnosti a aktivity dětem nabídneme*)
- ✓ Očekávané výstupy (*jaké dovednosti, znalosti, postoje dítě zpravidla získá*)
- ✓ Rizika (*co by mohlo ohrozit náš úspěch*)
- ✓ Místo - vhodné prostředí
- ✓ Pomůcky
- ✓ Časová dotace

2. REALIZACE

- ✓ Úvodní motivace
- ✓ Zmapování úrovně znalosti a dovednosti
- ✓ Pokyny k činnosti, organizace, upozornění na bezpečnost, pravidla (eliminace rizik)
- ✓ Vzdělávací nabídka činností – volba odpovídajících metod a forem práce s ohledem na specifika věkové skupiny a individuální potřeby dětí: prožitkové a kooperační učení, hra, situační učení – vytváření a využívání situací, spontánní sociální učení – přirozená nápodoba, BOV atd.

3. VYHODNOCENÍ, zpětná vazba

Učební celek z hlediska struktury:

- ✓ V **úvodu** volíme metody podporující motivaci k činnosti. Mohou to být metody prezentační, rozhovor, dramatické činnosti, hraní rolí, čtení příběhu, práce s textem, pedagogické hry související s námětem, ukázkou pracovní činnosti i konečného produktu apod.
V **přípravné fázi** je vhodné zařadit činnosti, které procvičí rozvoj hrubé i jemné motoriky a metody aktivního učení, např. skupinové vyučovací metody, pedagogické hry, práce s textem, badatelské činnosti. Doporučujeme monitoring znalostí tématu. Poučení o bezpečnosti či nastavení pravidel.
- ✓ Ve **fázi realizační** se zaměříme na rozvoj kompetencí. Zcela jistě sem patří metody aktivního učení, zejména skupinové vyučovací metody, pedagogické hry, práce s textem, badatelské činnosti a metody kritického myšlení (myšlenková mapa). Převažují činnosti názorně demonstrační, činnosti dle návodu, (skládání, lepení, řezání, vázání, tvarování, hnětení, třídění materiálů, sběr přírodnin a jejich využití při tvoření, obstarávání krmítka pro ptáky, pěstební práce na zahradě, sběr léčivých bylin vaření čaje, péče o pokojové rostliny, tvořivé aktivity k vánocům, nebo velikocům, pracovní činnosti zaměřené na základy řemesel atd.).
V této části je nezastupitelné učitelovo vedení a povzbuzování žáků, upozorňování na úskalí, případné opětovné předvádění a přiměřená pomoc, která by však v konečném objemu práce, neměla převažovat nad prací dítěte.
- ✓ V **závěrečné fázi** následuje upevnění, zopakování, kontrola kompetencí a vyhodnocení. Zde se mohou uplatnit metody prezentační (výstavy, fotodokumentace, slovní ohodnocení), hry na zopakování a upevnění, metody kritického myšlení (pětílístek).
Důležité je uvědomit si, co budeme sledovat, jaké metody a techniky hodnocení a zpětné vazby použijeme. Kdy bude hodnocení probíhat a kdo ho udělá.

Autoři: Mgr. Iva Koutná, Mgr. Marie Kordulová, www.liska-evvo.cz

Zdroje:

Sitná, Dagmar: Metody aktivního vyučování. Spolupráce žáků ve skupinách. Portál, 2013

Zormanová, Lucie: Výukové metody v pedagogice. Grada, 2012

<http://www.cteniapsani.cz/cinnostni-uceni-v-pojeti-tvorive-skoly/t1120>

Doporučená osnova učebního celku (TC).

Při zpracování mějte neustále na paměti, že text by měl být srozumitelný, s jasně uvedeným cílem, proč by měl být TC realizován a v čem spočívá jeho užitečnost. Popis by měl být proveden tak, aby jej mohl využít kdykoliv i jiný učitel.

Název	
Téma	
Motivace	
Cílová skupina <i>Věk, počet, popř. specifika skupiny.</i>	
Výchovně vzdělávací cíle <i>Co realizací u dětí podporujete či rozvíjíte, o co usilujete, co chcete změnit.</i>	
Očekávané výstupy <i>Co dítě zpravidla dokáže po skončení (jaké získá kompetence).</i>	
Prostředí <i>Kde realizace proběhne.</i>	
Pomůcky, potřeby <i>Co je potřeba k realizaci učebního celku?</i>	
Časový rozvrh <i>Jaká je časová dotace? Jaký je časový harmonogram celku/jeho částí?</i>	
Činnosti a příležitosti/průběh realizace, plán aktivit <i>Jaké činnosti budete realizovat? Co dětem nabídnete. Popište, jak budete při realizaci postupovat. Jak na sebe jednotlivé činnosti navazují.</i>	
Evaluace (hodnocení) <i>Co budete sledovat, jaké prostředky (metody a techniky) použijete, abyste zjistili, zda jste dosáhli cíle a očekávaných výstupů? Kdy bude hodnocení probíhat, kdo ho udělá?</i>	
Zdroje <i>Použitá literatura, odkazy na webu apod.</i>	